ცნობის ფურცელი

ყოველ-დღიური სახალხო გამოცემა

...ნა და რედაქცია
...სახლის ქ.,
...ა ქარვასლი.
...ის დასაკვე-
...ქციის დილის
...მის 6—7
...ნის მაღაზიის.
...რილებს რე-
...ლდავს.
...რაკები რედაქ-
...ყოვალდღე
№ 363.

გაზეთის ფასი
ერთის წლით 6 მან., ერთის
თვით 60 კაპ.
თითო ნომერი 3 კაპეკი
ფასი განცხადებისა
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ
გვერდზე 10 კაპ., მეოთხეზე—5 კ.

Типографія и Редакція
„Цнобисъ Пурцели"
Тифлисъ, Дворцовая ул. д.
Дворянства.
Телефонъ № 363.

...რის, მაგრამ მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ 28 ივნისს შუა
ღამისას, გარდაიცვალა

თამარი სოლომონის ასული
ქართველიშვილისა

...დიდის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა მე-
...ლე გარდაცვალებულისა **გიორგი დავითის ძე ქართველი-**
...ილი და შვილნი მისნი: მელანია წილოსსანისა, ნინო
...რჯიმანიძისა, ნიკო და გიორგი გიორგის ძენი ძმითა და
...ვილიშვილით.

პანაშვიდი—საღამოობით 8 საათზე მიცვალებულის სახლში
№ 180, მიხაილოვის ქ., გამოსვენება—დიდუბის ეკკლესიაში ხუთ-
შაბათს, 2 ივლისს, დილის 9 საათზე. (2—2)

...ინო სოლომონის ასული მამულაშვილისა და ივანე სო-
...ლომონის ძე მჭედლიძე დიდის მწუხარებით აუწყებენ ნათე-
სავთა და ნაცნობთა გარდაცვალებას დაუვიწყარის დისა

...თამარი სოლომონის ასული ქართველიშვილისას

...ა სთხოვენ დაესწრნენ მიცვალებულის გამოსვენებას მისი სახ-
...ლიდან (მიხეილის ქ. № 180) დიდუბის ეკკლესიაში დღეს დი-
ლის 9 საათზე. (1—1)

გაზეთი „**ცნობის ფურცელი**" ღირს
წლის დამლევამდე **3 მ. 50 კ.**

...დაიბეჭდა და გამოეცა „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების"
მაღაზიას გასასყიდათ ახალი წიგნი

თ. ილია ჭავჭავაძე

ბიოგრაფიული და კრიტიკული ეტიუდი
წერილი პირველი
მოგახლაპარ-ისა.

ფასი 20 კაპ.

ვინც დაიბარებს ათს ცალზე მეტს ხსენებულ მაღაზიიდგან, მას
დაეთმობა 20%. (15—10)

იარმარკა

უმაღლესის მთავრობის ნებართვით
დ. სუჯუნაში [სენაკს მაზრა] დანიშნულია
იარმარკა

ყოველ წლობით 7-დან 14 ივლისამდე
...ა საბაზრო დღეები ყოველ კვირაობით, სადაც ისყიდება ყოველ-
...ვარი მსხვილი და წვრილი პირუტყვები, შალ-აბრეშუმობა, სხვა-
და-სხვა ადგილობრივი სავაჭროები და სხვა.
...ყურველთ ყიდვისა და გასყიდვისა შეუძლიანთ მობრძანდნენ დ.
...სუჯუნაში, რომელიც მდებარეობს აბაშის რკინის გზის სადგუ-
რიდან სამი ვერსის მანძილზე და სადაც შეუწყვეტლად ეტლები
დაიარება. (4—1)

სამკურნალო და ამბულატორია
ს. ბ. თოფურიასი
ქუთაისში.

სამკურნალოში 50 საწოლია ავად-
მყოფთათვის. მიიღებიან ავადმყოფ-
ნი: შინაგანისა, ნერვების, საქირურ-
გო, თვალისა და დედათა ავადმყო-
ფობისანი.

გადამდებ სენით ავადმყოფნი არ მი-
იღებიან:

ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11
საათიდგან ნაშუადღევის 3 საა-
თამდე. შინაგან და ნერვების ავად-
მყოფობას სწამლობს **ს. ბ. თო-**
ფურია. საქირურგიო ავამყოფობას
და სიფილისს **ფ. ქ. ზერატი.**
დედათა ავადმყოფობას მკურნალი
ქალი **მ. თ. კობანი.**
20 მაისიდამ—დედათა ავადმყოფო-
ბის და აკუშერობის D-r **ф. ბა-**
ცევიჩი.
თვალების ავადმყოფობას—**ი. ა.**
ვარშავსკი.
ამბულატორიაში არის კაბინეტი,
საქიმიო და საბაქტერიოლოგიო
გამოკვლევისათვის, ელექტრონით
წამლობისათვისა და საქისთვის.
სამკურნალო დირექტორი **ს. ბ. თო-**
ფურია.

Лечебница С. В. Топурія въ Кутаисъ.

---

† თამარ სოლომონის ასული
ქართველიშვილისა

ჩვენ, ქართველ დედათა ისედაც მცირე გუნდს, კიდევ მოგვაკლდა ერთი საუკეთესო დედა და და: 28 ივნისს ულმობელმა სიკვდილმა უეცრივ გამოგვგლიჯა ხელიდან თამარ სოლომონის ასული, მეუღლე გიორგი დავითის ძის ქართველიშვილისა.

განსვენებული თამარი არ იყო არც პოეტი, არც ბელეტრისტი და არც საამდროვოდ განათლებული, მაგრამ სამაგიეროდ ის იყო ღვთისაგან უხვად მომადლებული, ბუნებით გონიერი, მშვიდი, სულით პატიოსანი და გულით წრფელი დედაკაცი; ის იყო საუკეთესო მეუღლე-მეგობარი თავისის ქმრისა, დედა-მეგობარი შვილებისა, ბურჯი ჩვენებურ-ძველებურ დარბაისელ ოჯახისა და მასთან ყველასთან თავ-მდაბალი და მოყვარული ყველასი.

აი, ყველა ამ მაღალ-ხარისხოვან ღირსებით იყო უხვად დაჯილდოვებული განსვენებული თამარი და ამგვარ ღირსებათა მქონე ზედა-

კაცი მართლაც რომ იშვიათია დღეს ჩვენში. ამ ღირსებათა მეოხებით იყო, რომ განსვენებული ისე გულ-მხურვალედ ეკიდებოდა ხოლმე ყოველს ჩვენებურს საქმეს: არ არის არც ერთი ჩვენებური დაწესებულება, სადაც მასა და მისს მეუღლეს თავიანთის პატიოსანის შრომით მოპოვებული წვლილი არ შეეტანოსთ, თვისი გულ-მხურვალე თანაგრძნობა არ აღმოეჩინოსთ. და ყველა ეს ხდებოდა იმიტომ, რომ დედა-ბურჯი ოჯახისა სულით მხნე და პატიოსანი იყო, სახლის საძირკველი მტკიცე ნიადაგზე იყო დამყარებული.

ამ ერთის წლის წინად გავიცანი განსვენებული თამარი და მაშინვე დიდი პატივის-ცემა და სიყვარული ვიგრძენ იმისი. რომელი ღირსება შეედრება იმას, როცა ქართველი დარბაისელი დედაკაცი ჩვენებურ სარტყელ-გულისპირით მორთული ... და ... ვარამზე ისე გულ-მხურვალედ ლაპარაკობს და სჯის, როგორც ოცის და ოც და-ორის წლის ახალგაზრდა ქალი?!

განსვენებულმა კარგად იცოდა ჩვენი მწერლობა; რამდენსამე ლექსს ჩვენის პოეტებისას ისეთის კილოთი და ისეთის გრძნობით იტყოდა ხოლმე, რომ გეგონებოდათ ჩემს წინ გავარჯიშებული ორატორი დგასო.

ყველა ამასთან ის იყო მოყვარული და კარგად აღმზრდელი დედა შვილებისა, და დედა იყო არა მარტო თავისი შვილებისა, არამედ ბევრის სხვისაც. მის გული განსასვენებელი ადგილი ... ყოველის ტანჯულისა და მისი ოჯახის კერა თავ-შესაფარი ადგილი იყო გაჭირვებულთა და უმწეოთათვის.

განსვენებული ... მოც-და-ათის წლისაც არ იყო, მაგრამ ცხოვრებაში გამოსვლის დღიდან ამ დრომდე იმდენი საერთო სიყვარული და პატივის-ცემა მოიპოვა, რომ ძვირათ ... ბედი არგუნებს ისეთს უმაღლესს ჯილდოს..

აი, ასეთი დედაკაცი დავკარგეთ ჩვენ და, ... არის, რომ ყველამ ქედი მოუხაროთ ... პატიოსანს ცხედარს წინაშე და მხურვალე ცრემლი დავ... ვით მის სპეტაკ ...ფლს.

...

† თამარა სოლომონის ასული ქართველიშვილისა

უკვე სამი დღეა, რაც კუბოში ჰდევს ერთი უმშვენიერესი ქართველ დედათაგანი. თამარ სოლომონის ასულმა განუტევა სული და წრფელის სიმწუხარით აამგერა არა მარტო მისი ოჯახის გული, არამედ ყველასი, ვისაც-კი ცოტაოდენი ცნობა ჰქონდა მისი.

ყველას იპყრობდა მისი ზომიერი მხიარულება და ლმობიერი გულ-კეთილობა. ბუნებით იგი ოჯახისათვის იყო დაბადებული და ვინც შედიოდა მისს სახლში, უნებურად გრძნობდა, რომ ოჯახობა წმინდა მცნებაა, ზეგარდმო დაფუძნებული; ტაძარია, სადაც ჰსუფევს კრძალვა და სიყვარული.

მისი ლმობიერება ყველამ უწყის; მისი სახლის კარი მუდამ ღია იყო ყველასათვის და მართლაც ყველა ჰპოულობდა მის ჭერის ქვეშ სიტყვით და საქმით დახმარებას, რჩევასა და თანაგრძნობას.

ერთხელ სადილობის დროს ლაპარაკი ჩამოვარდა თამარ დედოფალზე. ვიღამაც მოიგონა აკაკის სიტყვები და სთქვა:

„საუკუნიდან საუკუნემდე
ისე, ვით მთვარე, განისლდებიან?“

და დაუმატა: „აბა სად არის ეხლა თამარიო?! აბა თამარი მოკვდაო!“

— „ცდებით! უპასუხა [illegible] აკაკიმ: იცვლება დრო, გარემოება, ცხოვრების პირობანი, ხოლო თამარნი კი არა კვდებიან და დროების დაკარგვა ამა თუ იმ სახით განახლდებიანო“. და მიგვითითა თამარ სოლომონის ასულზე.

მართლაც რომ მთვარე იყო განსვენებული თავის ოჯახისა და ნაცნობებისათვის და თავის ცხოვრებით და მოქმედებით ბევრს უცოცხლებდა გულში გამქრალს რწმენას, რომ კიდევ არის „ქართველის დედა“.

საუკუნოდ იყოს ხსენება შენი მარად სახსოვარო დედაო!

მეთვალყურე

ახალი ამბავი

* * * თავ. ივ. მაჩაბლის შესახებ. დღეს მეშვიდე დღეა, რაც ვერ უპოვიათ თავ. მაჩაბელი. ამდენი ხნის მოუძებნელობის გამო თბილისში ათასი ლეგენდა და მითქმა მოთქმა შეიქნა.

ამბობენ, რომ ცოცხალი უნდა იყოსო, სადმე იმალებოდესო, მაგრამ ამის დასამტკიცებელი საბუთები არსად ჩანს, რადგან მთელი კვირა ასეთი ცნობილი კაცი ვერსად დაიმალ[illegible]ოდაო და ან მიზეზები უნდა ვიცოდეთ, თავისი სურვილით რათ დაემალებოდა ან ოჯახს ან ქვეყანასაო.

შეიძლება რომ ვინმემ გაიტყუილა სახლიდამ და მოკლესო. ამის მიზეზათ მოჰყავთ ვიღაც მეპურეს ჩვენება. ეს მეპურეც თავ. მაჩაბლის სახლის პირდაპირ ცხოვრებსო და იმას უთქვამს, ვითომ ვიღაც მოვიდა პარასკევ დილით და მაჩაბელს აივანიდგან ელაპარაკებოდაო. ძნელი დასაჯერებელია ეგ ამბავი, რადგან თუ საიდუმლოთ თ. მაჩაბლის გასატყუილებლად მოვიდა ის კაცი ქუჩიდამ აივანზე ხმას არ გამართავდა და ესეც არ იყოს ყველა დარწმუნებულია, რომ თავ. მაჩაბელს ისეთი მტერი არა ჰყოლია, რომ სასიკვდილოთ გამოემეტნოს.

ამობენ კიდევ ბოროტ-გამზრახველებმა იცოდნენო, რომ თავ. მაჩაბელს სინდიკატის ფულები ჰქონდაო რვაასი თუმანი და გაიტყუილეს, ეგონათ ფული თან ჰქონდა გაცარცვეს, მოკლეს და გადამალესო. პოლიცია და ჟანდარმერია ამ მეპურეს ჩვენებით დაეძებენ გაფაციცებით იმ კაცს, რომელიც ვითომ დილით ადრე მისულიყოს თავ. მაჩაბელთან.

ამბობენ ვითომ ამერიკული დუელი უნდა ჰქონოდაო, მაგრამ არავინ რა იცის თუ რა მიზეზით, რა საბუთებით შეთხზულია ფანტასტიკური ამბავი.

ათას რამეებს ამბობენ და ჩვენ ამას მივაწერთ იმას, რომ ყველა ცდილობს. როგორმე გამოირკვეს ეს უცნაური და უბედური შემთხვევა.

ნამდვილი მხოლოდ ის არის:

1) პარასკევ დილიდგან თავ. მაჩაბელი აღარსად ჩანს.

2) იმან დასტოვა შინ ყველაფერი რაც კი ღირებული იყო, „კონკის“ აბონემენტისობილეთებიც-კი არ წაუღია თან.

3) წინა ღამეს სრულიად არ შეეტყობოდა, რომ რაიმე მძიმე გადაწყვეტილება მიუღია ან და რაიმე ახალეღლვებელს მოელოდებოდა.

4) ჩვეულება ჰქონია, რომ ქვეშსაგებელს თითონ გაასწორებდა და ამ დილით კი არ გაუსწორებია.

5) საათს არაოდეს არ იცილებდა ჯიბიდგან და სახლში დაუტოვებია.

6) რვა ცხრა საათზე ადრე სახლიდამ თითქმის არასოდეს არ გამოსულა და პარასკევს კი 4 საათამდისაც არ მოუცდია.

7) რაც გორის სინდიკატის საქმეებს შეეხება ყველაფერი შემოწმებული და წესიერად დაუტოვებია.

8) ოჯახობა დარწმუნებულია, რომ სახლიდამ იმას ფულად ერთი მანეთიც არ წაუღია.

9) სახლიდამ გამოსული ძალიან აღელვებით და აჩქარებით წასულა გოლოვინის პროსპექტისაკენ.

ყველგან სადაც კი ტელეგრაფის მავთულია დეპეშებით აცნობეს, რომ თავ. მაჩაბელი იქნება ვინმემ დაინახა.

მტკვარში ეძებენ 40 ვერსის მანძილზე ყაზახამდის.

ყველა თბილისის გარშემო ხევები, ბაღები დაჩხრიკეს და არავითარი ნიშანი არა სჩანს.

* * * ტფილისის თავად-აზნაურთა წინამძღოლი თავ. კ. ი. ბაგრატიონ მუხრანსკი 24 ივნისს, როგორც უმაღლესი სასახლის ეგერმეისტერი, წარუდგა მათ იმპერატორობით უდიდებულესობათ ხელმწიფე იმპერატორს და ხელმწიფა იმპერატრიცას. («Пр. В.»).

* * * ქალაქის მოურავი ბ. ბ. ვ[illegible]გულოვი 10 ივლისს საგარაკოდ წავა და 10 აგვისტომდე არ დაბრუნდება.

* * * ქალაქის არჩევნების საქმე სოხუმში. ქუთაისიდან სოხუმში ცნობა მიუღიათ რომ სამინისტროს გადაუწყვეტია შეუერთდეს ქ. სოხუმს ეგრედ წოდებული „სანიტარული“ ნაწილები. ამ სახით 1896 წ. მომხდარი ხმოსანთა არჩევნები გაუქმებულია, და სულ მოკლე ხანში პოლიცია შეუდგება ამომრჩეველთა ახალი სიის შედგენას. ახალი არჩევნები, როგორც ფიქრობენ, მოხდება არა უადრეს მომავალ ოქტომბრისა.

* * * სამოსწავლო ოლქის მზრუნველის ცირკულიარი. კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველმა ცირკულიარით წინადადება მისცა გიმნაზიების დირექტორებს, იმის შესახებ, რომ წარუდგინონ ხოლმე უნივერსიტეტების რჩევას გიმნაზიებში კურს-დამთავრებულ მოწაფეთა დახასიათებასთან ერთად აგრეთვე ცნობები მათი ქონებრივი მდგომარეობის შესახებ.

* * * დახოცილ ჭირიან საქონლის პატრონთა დაჯილდოვება. შინაგან საქმეთა სამინისტრომ 1000 მანეთი გადასდო [illegible] დახოცილ ჭირიან საქონლის პატრონების დასაჯილდოვებლად.

* * * ქალაქის აფთიაქის იჯარით გაცემა. 4 ივლისს ქალაქის გამგეობაში დანიშნულია იჯარით გაცემა ქალაქის აფთიაქისა, გოლოვინის პროსპექტზე, რომელიც იჯარით აქვს აღებული ბ. კამოცკის.

* * * პროგიმნაზიის საქმე ოზურგეთში. ოზურგეთში პროგიმნაზიის დაარსების საქმე თანდათან წინ მიდის. როგორც რამდენჯერმე მოხსენებული გვქონდა, ქალაქი
დაჰპირდა მომავალ პროგიმნ
ყოველ წლიურად 200
ადგილს შენობის ა
დევ დროებით
ამისა, ამ წლის
ოზურგეთის „მეშჩ
დაადგინეს იკისრ
მი მანეთის გადა
სასარგებლოდ. ამ
ხიბ შუამდგომლო
ლესი მთავრობის
ყვიტა ადგილობრ
ურობამ. ყოველივე
ოზურგეთის ქალაქ
თავ. თავდგირიძე პირ
გა ამ საქმისთვის მ
პეტერბურგში მთავ
ეს საქმე მთავრობამ
ნაგრძნობით მიიღო და
პიალურად გადასწყვიტა დ
ფილებულ იქნეს ოზურგეთი
რის სურვილი პროგიმნაზიის
სების შესახებ. ამ ჟამად ამ
განხორციელება დამოკიდებ
ნივთიერი დახმარების რაო
ბაზე. 27 ივნისს ამ საგნის
ხებ მოხდა ოზურგეთის მ
თავად-აზნაურთა საგანგებო კ
რომელმაც ერთხმად და ს
ერთსულოვნობით დაადგინ
წრის თავად-აზნაურობამ
გადასახადი პროგ [illegible]
გებლოდ. ამ მოკლე ხანში
კითხვის შესახებ მოხ
დელოების კრებაც, რომ
ეჭვი არ არის, აგრეთვე სხვ
ნაგრძნობით მოკიდება ამ
(„ნ. ო.“)

* * * კავკასიის მთა-მადნის
როგორც ისმის, სამთო დე
მენტს სულ მოკლე ხანში
ხვა აქვს [illegible] განსაკუთ
ლი ზედამხედველობა კავკას
მთა-მადნისა და ქარხნის მუშა
ზე. წინ-და-წინ გამოგზავნილ
ნებიან კავკასიაში ცოდნე პირ
რომლებიც გამოიკვლევენ მ
ხალხის მდგომარეობას და შემდ
კი მოგროვილ ცნობების მიხედ
ვით შეუდგებიან ზედ ზედველ
ბის წესების შემუშავებას.

* * * არსებულ ტარიფების გა
მარტივება. ამ ჟამად გზათა სამინ
ტროში [illegible]
სამგზავრო ტარიფების გად
ჯავად, რომლებიც მოქმედე
კლე მანძილზე. განზრახვ
შემცირებულ იქნეს ეს ტარ

* * * საქართველოს სა
გზის მდგომარეობა. 28
მშვიდობიანად გაიარა თერ
რჯვენა ნაპირზე მოხაველ
ლცმა თავისუფალმა ეტლმა
ვრებით. ფოსტა და ბარგი
რეს მარცხენა ნაპირზე. შე
ხიდის გასწორებას, რომელსაც
გაათავებენ

* * **ყალბი ოქროს ხუთ მანეთიანი.** ტფილისის სახელმწიფო ბანკის განყოფილებიდან ამ დღეებში გაგზავნილ იქმნა პეტერბურგს ყალბი ოქროს ხუთმანეთიანი, რომელიც აქ აღმოაჩინეს და რომელიც თუმცა ხელოვნურად არის ნაკეთები, მაგრამ ცოტა უფრო სქელია ნამდვილ ხუთ მანეთიანზე.

* * **ნათარგმნი წიგნების შესახებ.** რომ არავინა სთარგმნოს და ტყუილად დრო არ დაჰკარგოს, ამიტომ საყოველთაოდ ვაცხადებთ, რომ ჩვენ მიერ გადაითარგმნა და [illegible] გამოშვებით იბეჭდებოდა [illegible]ობის ფურცელში“ და „[illegible]ი“ შემდეგი წიგნები: „Об[illegible]эступная астрономія“, ფლა[illegible]ონისა, რომელსაც დიდად პა[illegible]ივცემული ზ. ჭიჭინაძე სცემს; [illegible]гіена семьи, გებერისა და [illegible]მისა, რომლის გამოცემასაც ბ. [illegible]ედაშვილი შეგვპირდა; Исторія [illegible]мьи, Липерта; Антропологія, [illegible]офессора Капестрини; Наука жизни, ლუნკევიჩისა; Грузія [illegible] Арменія, მურაევისა; Положеніе женщины въ Европѣ и Америкѣ, Брандта; Огородничес[illegible], Шублера; Происхожденіе [illegible]мьи и собственности, კოვალე[illegible]. ყველა ზემოხსენებული წი[illegible] [illegible] მსურველ გამომცემელთ შე[illegible] [illegible]წილონ ჩვენგან და გა[illegible], რომიაც ყოველგვარ და[illegible]ებას გავუწევთ. [illegible]თ გარდა ამ ჟამად ვთარგმნით [illegible] შემდეგ წიგნებს: Бесѣды [illegible]етьми о природѣ, Арабел[illegible] Беклей; Начало цивилизаціи [illegible]венное и общественное раз[illegible] дикарей, Леббока; Поли[illegible]ская экономія, Кодсегга; [illegible]ія въ обиденной жизни; [illegible]аръ-Кана. ამას გარდა მსურ[illegible] [illegible]თ შეუძლიათ მოგვმართონ [illegible]ნების გადასათარგმნელად, რა[illegible] ჩქარა და თავისს დროზე შე[illegible]სრულებთ.

ჩვენი ადრესი: „ცნობის ფურც[illegible]ს“ რედაქცია, შ. ფ.

შ. ფრონელი

* * **ქუთაისი.** ხმოსნების [illegible]. ქალაქის ხმოსნების არჩევები დამტკიცეს, მაგრამ ამ [illegible] სიტყვა მისცა ოპოზიციას; ამბობენ, რომ ვითომ ორი [illegible]სანი გამორიცხული იქმნა ოპოზიციის ნომერზე და მათ მაგიერ ბ. [illegible]ლოუას მომხრენი იქმნენ დამტკიცებულნი. („ივ.“)

* * **კავთისხევი** (ქართლი) მოსავლის პირი. ქირნახულის მოსავალს აქეთ კარგი პირი უჩანს, [illegible]ცვალიც რიგიანად დაისრულ[illegible] [illegible]ც შემოვიდა და კიდევ იმედი[illegible] [illegible]ამინდი და [illegible] წინანდე-

ლმა სიცივეებმა ცოტა არ იყოს შეტუქსა და გააწითლა. სამი-ოთხი დღე ჰქროდა ქარი და ვაზის რქა ძალიან დააზარალა, დაამტვრია და რაც ყურძენი შერჩა ისიც ყვავილში იყო და სრულიად დაბერტყა. ამ ჟამად აქაც გვარიანად ცხელა. გოლვამ მცენარეულობა სრულიად შეახმო.

ივ. კავთელი

* * **ს. ითხვისი** (ზემო იმერეთი). ბიჭის დაკარგვა. წელს 16 მაისს ამ სოფლიდგან უნიშნოდ დაკარგულა 15 წლის ბიჭი, კოლა (ნიკოლოზ) სისოს ძე ნადირაძე, რომელიც მოჯამაგირედ სდგომია მღვ. ბლაღოჩინს მამა იოსებ წერეთელს. ფიქრობენ, ალბათ გაიქცეოდა სადმეო (თუმცა, როგორც მითხრეს, გასაქცევი მიზეზი არაფერი ჰქონებია). ამ დღეებში დ. ხაშურშიაც მოვიდნენ ბავშვის საძებრად მისი ნათესავები, რომლებმაც დამავალეს, რომ ეს ამბავი გაზეთში გამომეცხადებინა, იქნება ყურადღება მიაქციოს ვინმე (უფრო პოლიციამ) და უმორჩილესად ვთხოვთ, თუ ნახონ სადმე, შეგვატყობინონ შემდეგი ადრესით: „სადგური ქიათურა, სოფელ ითხვისის მღვდელს, მამა ვლადიმერ კაპანაძეს“.

როგორც მითხრეს, ბავშვს თან არაფერი მოწმობა (პასპორტი) არა ჰქონია, სახეზე განსაკუთრებითი ნიშანი არ აჩნია, წლოვანების შესაფერად ზომიერი ტანისაა, სიმ[illegible] მოშავო აქვს და თვალები „თაფლის ფერით“.

სტ. ნ—ძე

* * **ს. მიხაილოვი.** მამხმარებელ ამხანაგობის საქმენი. ეს მესამე წელიწადია, რაც აქ არსებობს რკ. გზის მოსამსახურეებისაგან გამოღებულ ფულით გახსნილი საამხანაგო ვაჭრობა, სახელდობრ: «Общество потребителей». ამ ვაჭრობის დანიშნულება და დაპირება ის იყო, რომ რაც შეიძლებოდა კარგი და საღი საქონელი ხელ მისაწვდენ ფასად გაეყიდნათ ხოლმე ისევე მონაწილე მოსამსახურეებზე, მაგრამ არ გაგვიმართლდა მოლოდინი და არც [illegible] ბოლო ამ სავაჭროში მოსამსახურე პირების ანგარიშებას, რის გამოც ასტყდა დიდი უკმაყოფილება. ამ ჟამად პასუხის გებაშია მიცემული ერთი ნოქარი (Старшій прикащикъ), რომლის საქმეც გამოიძია თბილისიდგან მოსულმა კომისიამ და სცნო რა დამნაშავედ, მისცეს სამართალში. როგორც გამოძიებიდგან ჩანს „პრიკაშჩიკთან“ ერთად ბევრი სხვებიც ჩაცვივდებიან მათ მიერ ნათხარ „ხნარცვში“. როგორც მოსალოდნელი იყო, ხსენებულ ვაჭრობის ცუდად მიმდინარეობამ ბევრი მონაწილეები დააფრთხო და კიდეც გამოეწერნენ და თავი მიანებეს «Общество потребителей»-ს მწევრობას. ჩვათა შორის მეც, თქვენმა უმორჩილესმა მონამ შარშან (1897 წ.) დეკემბრიდგანვე დავანებე თავი მონაწილეობას და მოვითხოვე უკანვე ჩემგან შენატანი ფული მაგრამ აი მას შემდეგ აგერ მეშვიდე თვეა და ჩემი ფულის ღირსიკი არ გამხადეს! ახლა იძულებული ვხდები გაზეთის საშუალებით მივმართო იმათ, რომლების ხელშიც ჩემი ფულის ბედია: ვთხოვ, რომით გამაგებინონ, თუ რა მიზეზით არ მიგზავნიან ჩემს საკუთარ ფულს?!

მონაწილეთ ყოფილთაგანი, სტეფანე გიორგის ძე ნოზაძე

* * **სოხუმი.** მტივე მუშების დახრჩობა. სოხუმის ოლქში კოდორის ნაწილში არის ხერხის მანქანები უფ. ქოლკერისა, რომელსაც ხეები ჩამოაქვს მთიდან. აქ მუშაობენ დიდძალი მუშები—მეტივები, რომლებიც გამოიწერეს გორის მაზრიდან. 19-ს ივნისს გზაზე ტივი გადაბრუნდა და წყალში დაიხრჩო ორი მეტივე, გორის მაზრის სოფ. იდისთავის მცხოვრებნი. როგორც გავიგეთ, ორივე მეტივე წვრილ ცოლშვილის პატრონები ყოფილან. მკვდრები ჯერ კიდევ არ არიან ნახული. და არც მძებნელი არავინ ჰყავთ. ურიგო არ იქნება, რომ მანქანების პატრონმა ყურადღება მიაქციოს გლახა გზებს და კოდორზე და გარდა ამისა უყურადღებოთ არ დასტოვოს დამხრჩვალი კაცების წვრილი ცოლშვილი.

ხორგელი გრიგოლი ანთელავა

* * **დ. ხონი.** მებორნის თავგასულობა. ხონში ჩამოდის მდ. ხობის-წყალი, რომელზედაც გადებულია საცხენოსნო და საეტლო ხიდი. ეს რვა თვეა, რაც ამ ხიდზე აკრძალულია გასვლა ცხენოსნებისა და ეტლებისათვის. ის-კი არა და, ქვეითსაც-კი არ შეეძლო დღემდე გასვლა ხიდზე, თუ თაყვანს არ სცემდა ხიდის იატაკს. საქმე ის არის, რომ ხიდის ორსავე თავზე დაჭედილი იყო მებორნისაგან უზარ-მაზარი ხე, რომლის ქვეშ უნდა გასულიყო გამვლელი. მაგრამ მადლობა ღმერთს, დღეს ხიდზე დაჭედილი ხე გასჭრა ბოქაულმა და ახლა მგზავრები გადი-გამოდიან თავისუფლად ხიდზე.

ბორანი მებორნეს არ უვარგა. ხიდის მაგივრობას ცხენოსნებისა და ეტლებისათვის სწევს ბორანი, მაგრამ ბორნის ნავები ძველია და იატაკი ადამის დროინდელი, ასე, რომ ბორანზე ცხენოსნები ყოველთვის უნდა ელოდნენ რაიმე განსაცდელს. გარდა ამისა, ზოგიერთებმა არც-კი იციან, თუ რამოდენა ნიხრია დაწესებული ბორანზე, რადგან სამაზრო ნიხრი, რომელიც ადგილობრივმა ბოქაულმა გარდასცა მებორნეს, არ არის ჩამოკიდებული ბორანზე და თვითონ მებორნეს ჯიბეში აქვს დამალული. საჭიროა ყურადღება მიექცეს მებორნის თავ-გასულობას და ბორანიც შეკეთებულ იქმნეს.

ვანო ლოლუა

* * **სოხუმი.** ბოროტ-გამზრახველთა შეპყრობა. ის ბოროტ-გამზრახველნი, რომელთაც სცადეს გუდაუთის ნაწილის უფროსის ვ. პ. ჩიქოვანის მოკვლა, უკვე აღმოუჩენიათ. ესენი ყოფილან ძმები სულეიმან და ისმაილ ავიძბები და მათი თანამოგვარე ჯგვატან ავიძბა. როგორც მათ განმარტეს, მათი ბოროტ-განზრახვის მიზეზი იყო იმ სასჯელის შიში, რომელსაც მოელოდნენ ძმანი ავიძბანი თავის მიერ ჩადენილ დანაშაულის გამო. საქმე ის არის, რომ სანამ ბ. ჩიქოვანს დასჭრიდნენ, ვიღაც ბოროტ-გამზრახველთ დაუჭრიათ ავიძბების მეზობელი მ. აკვაძბა. ბ. ჩიქოვანს ეჭვი მიუტანია ძმ. ავიძბებზე და მოუთხოვნია მათთვის აფხაზთა ჩვეულებისამებრ ფიცის მიღება. ავიძბებს ამაზე უარი უთქვამთ და რამდენჯერმე უთხოვნიათ ბ. ჩიქოვანისათვის სასამართლოს გადაეციო, სადაც მათ ჰქონიათ თავის გამართლების იმედი ცრუ-მოწმების შემწეობით. მაგრამ ჩიქოვანს მათი თხოვნა არ შეუწყნარებია, ამის გამო მათ გადაუწყვეტიათ თვითონ ჩიქოვანის მოკვლა და ამ განზრახვის ასასრულებლად მიუგზავნიათ მასთან თავიანთი თანამოგვარე ჯგვატან ავიძბა.

* * **სოფ. შორაპანი.** ბავშვის გადარჩენა დახრჩობისაგან. 26 ივნისს ორი ბავშვი ერთად თამაშობდა მდ. ყვირილის პირად და თამაშის დროს ერთი მათგანი გადავარდნილიყო წყალში, ხიდის მახლობლად. ხალხმა დაინახა რა წყალში ჩავარდნილი ბავშვი, ასტეხა კივილ-კივილი, მაგრამ წყალი ისე მოდიდებულია, რომ დიდხანს ვერავინ გაბედა მიშველებოდა ბავშვს. ბოლოს ერთ მუშა, სოფ. ხაშურის მცხოვრები, გიორგი ი. კაპანაძე, გადაერია წყლის ზვირთებს, გამოიყვანა ბავშვი, აქცევინა პირიდან წყალი და მოასულიერა. ბავშვი აღმოჩნდა რკინის გზის სადგურის უფროსის თანაშემწის ნ. ჩაიკოვსკის შვილი 4—5 წლისა. დიდი მადლობის ღირსია გ. ი. კაპანაძე ბავშვის ასე გმირულად გადარჩენისათვის.

ოსიაურელი

* * **სად. სუფსა.** (გურია) [illegible]ში ნაპარევა საქონ[illegible] ორი წელიწადია სუ[illegible]

დოებამ დააარსა სხვილ-ფეხი საქონლის საკლავი „საყასბო“, რომელიც საჯარო ვაჭრობით იჯარით გადასცეს ამავე სოფლის მცხოვრებთ ლ. გ—ძეს და პ. ჯ—შვილს. პირველი იმ წელშივე გარდაიცვალა, რომელიც მინდობილ საქმეს კეთილ-სინდისიერად ასრულებდა, ამის მიხედვით საზოგადოებამ, რადგან მეორე პირველის ცოლის ძმა იყო, მეორე ვაჭრობაზედაც პ. ჯ—შვილი დაარჩინეს. მოიჯარადრემ მიჰყო იდუმლად მოყვანილი საქონლების კვლას ხელი და ბევრი საწყალ ოჯახს აუცრემლა თვალები. ამ თვის 20 გამოეცხადა ჩიბათის სოფლის მცხოვრებ გლეხი ანრდონიკა იმნაძე სუფსის ადგილობრივ ბოქაულს ბ-ნ სკოროკოვს და აუწყა, რომ მას დაეკარგა ერთი ჩვილ ხბოიანი ძროხა, რომლის კვალმა აქეთ გამოიყვანა, ამაზე ბ-ნ ბოქაულმა სასტიკი ყურადღება მიაქცია და დაკლული ძროხა ჩვენს ცნობილ მეყასბესთან აღმოაჩინა, რომელიც გამოტყდა კიდევაც: ჯურუყვეთის სოფლის მცხოვრებმა, აზ. ე. გ—შვ—მა მომყიდაო, ბოლო რამდენად მართალია ეს უკანასკნელი, იმაზედ ვერას ვიტყვი, თუმცა რამდენიმე მოწმენიც სჩანს. ამაზედ ბ-ნ ბოქაულმა ჯეროვანი ოქმი შეადგინა და უპირებს გადაცემას, სადაც ჯერ არს.

ამას გარდა საჭიროა დაენიშნოს „ჩვენს ძროხის მკვლელს“ მართალი მეთვალ-ყურე და სანდო პირი, რომ მოყვანილი საქონლების ვინაობა კარგათ შეიტყოს და შემდეგ დაიკლევინოს. საზოგადოებამ ამხანაგობა შეადგინა, ფული მოაგროვა და კეთილი საქმე გამოიწყო, ჩვენმა მეყასბემ მათი ძროხა დაჰკლა, მათვე მიჰყიდა და ფული ჯიბეში ჩაიდო, რაღაც ბედათ ჩვენი ამხანაგობის საქმე სულ ამნაირათ მიდის!..

წევრი

ყურმოკრული საუბარი

მახიობთა დაფასება. ერთხელთ ქართული თეატრის სცენის მოყვარენი თეატრში არდგენდნენ ისტორიულს ტრედედიას. მიუხედავად იმისა, რომ პიესის წოდება დიდი იყო და შიგ-გი არც ქუარა-რა, წარმოსადგენათაც საადვილო იყო, სცენის-მოყვარენი მაინც საძაგლად თამაშობდნენ: წარმოდგენამ ხალხს თავი მოაბეზრა და ყოველი დრამატიული ადგილი მაყურებლებში სიცილს იწვევდა. წარმოდგენის ბოლოს მეცხრე სურათის დაწყებისას ზარი დააწკარუნა. ამ დროს პარტერში ერთმა ენა მახვილმა კაცმა წაიჩურჩულა:

— თითქოს, ძლივს არ შორდებიან [illegible]რები! ნახშირი ჩამოიტანეს და უნდა [illegible]თონ.

საპედაგოგიო კურსები ტფილისში

30 ივნისს პირველად ბ-ნმა ტატიშვილმა წაიკითხა ლექცია, რომელიც შემდეგ ნომერში იქნება დაბეჭდილი. ლექციის შემდეგი სანიმუშო გაკვეთილი მისცა რუსულ ენაში მასწავლებელმა ბ-ნმა კევლიშვილმა. უნდა ვსთქვათ, რომ პატივცემულ მასწავლებელს მასალა კარგათ შეემუშავებინა და მშვენივრად აასრულა თავის მოვალეობა. მხოლოდ ცოტა შესამჩნევი ნაკლუვანება ის იყო, რომ ძალიან მალ-მალ გადადიოდა ერთი განყოფილებიდგან მეორეზე. მეცადინობა სმ განყოფილებასთან მეორე სამაგალითო გაკვეთილი მისცა ქ-ნმა რდაზიანისამ. ისეთის ხელოვნებით და მარტივად გადასცა ბავშვებს პატივცემულმა მასწავლებელმა ქალმა, რომ ყველა გულმოდგინეთ ისმენდა და გაკვეთილმაც მიზანს მიახწია. ნათლად ეტყობოდა ქ-ნ რდაზიანისას, რომ თავის საქმისთვის მოუკიდნია ხელი. თუმცა გაკვეთილი სამაგალითო იყო, მაგრამ მაინც უნაკლოდ ვერ ჩაიარა. შესამჩნევი ნაკლულევანება დროს უთანასწოროდ განაწილება იყო განყოფილებათა შორის.

მესამე გაკვეთილი არითმეტიკაში ბ-ნმა კურდღელაშვილმა მისცა, გაკვეთილმა თუმცა მიზანს მიახწია, მაგრამ უფროს განყოფილებაში იმდენი [illegible] გადასცა ბავშვებს [illegible] არითმეტიკული მოქმედებისა, რომ ნასწავლი რომ არ ჰქონოდათ, ვგონებთ ვერ მოასწრებდნენ შეთვისებას ბავშვები

მ. ლიხელი

ახალი წიგნი

ჩვენ მივიღეთ ახალი წიგნი „ცხოვრება წმ. დიდის მოწამისა იაკობ დაჭრილისა“, გადმოღებული მ. შარაძის მიერ და გამოცემული მორჩილის რამდენ ბარამიძისაგან წიგნი შეიცავს 24 გვერდს პატარა ფორმატისას, შიგ ჩართულია ტრაპარ-კონდაკი, სურათებიანი ანბანი, ხუცური და მხედრული ანბანი, და ბრძნული სიტყვები, წიგნი ჰღირს ერთი შაური.

სამეცნიერო ცნობა

ადამიანები როგორ იზრდებიან. ერთ ინგლისელ ექიმის თვალყურის დევნებით ვაჟები უფრო მეტად იზრდებიან 17 წლამდის, ქალები — 14 წლამდის; მაშინ, როდესაც ქალები სრულს თავის სიმაღლეს 15 წლამდის მიაღწევენ ხოლმე, სრულს წონას მხოლოდ 20 წელს მიაღწევენ. 11 წლამდის ვაჟები ქალებზედ ღონივრები არიან, მაგრამ 12—17 წლიდან ქალები ვაჟებზედ ღონივრები არიან, რის შემდეგაც ღონის მატება ისევ მამრობითი სქესზედ გადადის. სიმაღლე და წონა ბავშვებისა მატულობს ცოტათი შესამჩნევლად ნოემბრიდან აპრილამდე; —აპრილიდან ივლისამდის ბავშვებს სიმაღლე ემატებათ, მაგრამ წონაში აკლდებათ; ბოლოს, ივლისიდან ნოემბრამდის წონა ემატებათ, სიმაღლე კი სამუდამო რჩება.

მ. კ—ძე

წვრილი ამბავი

არწივების თავს დასხმა. ინგლისში ერთს წერილების მზიდავს, როცა იგი გზაში ყოფილა, ქარ-ბუქი ასტეხია და ამავე დროს არწივები დაესხნენ, თურმე, თავს. აი საქმე როგორ ყოფილა: ზევიდან იმაზედ წამოვიდა ორი არწივი, წერილების მზიდავმა ერთ მათგანს თავის რკინის ჯოხი დაარტყა, მეორე კიდევ ჯოხის მოქნევით მოიგერა. ორთავ მტაცებლებმა განაგრძეს მის ირგვლივ ტრიალი, მაგრამ ბონტმა მოახერხა და ახლო არ მიუშვა ისინი. შემდეგ ორი ახალი არწივი ეშვება ზევიდან; ის თავს იცავს მათის თავის დასხმისაგან, მაგრამ ოთხივენი გაანჩხლებულები ესხმიან თავს, ერთ ერთი ფრთის მოქნევა ძირს დასცემს წერილების მზიდავს ისე, რომ იგი [illegible] და წამოხტება და რკინის ჯოხის საშინელის მოქნევით დასცემს მტაცებელს იმ დროს, როდესაც ის უკანასკნელი ემზადება, რომ ნისკარტი თავში ჩასჭკრას.

ბონტმა მხნეობა არ დაუტევა, მან განაგრძო თავის ჯოხის ქნევა, იმ დრომდის, მინამდის არწივები თავ დასხმას შესწყვეტდნენ.

დეპეშები

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან),

30 ივნისი.

გონკონგი. როგორც კანტონიდგან მოსულს ცნობებიდგანა სჩანს, კვან-სის პროვინციის მეამბოხენი შესდგებიან „შავი დროშებისა“ და ანიმელებისაგან. ეს უკანასკნელნი ის ჯარის-კაცები არიან, რომელნიც საფრანგეთის ჯარიდან გაიქცნენ. მეამბოხეთ მიუძღვით ორი უცხო ქვეყნელი. ამ ჟამად მეამბოხენი კვანჯუვუნას პირდაპირ სდგანან, იმ აზრით, რომ ფრანგებს დაეცნენ. ექვსი გემი მანჯურიის ჯარის 3000 ჯარის-კაცით გაგზავნილ იქმნა კანტონიდან პაკოიში.

ვაშინგტონი. სამხედრო სამინისტრომ ამბავი მიიღო, რო მსანტიაგოს უკვე დაუწყეს ყუმბარებ[illegible]
სროლაო.

ნიუ-იორკი. ხურაგაუდგან მო[illegible]
სული დეპეშა იუწყება, რომ [illegible]
ივლის (ახ. სტილით) მოვიდნ[illegible]
ესპანიის აფიცრები და თან წერ[illegible]
ლი მოიტანეს გენერალ ტორალ[illegible]
საგან, რომელიც უცხადებს შ[illegible]
ტერს, რომ მზადა ვარ ქალაქი [illegible]
ვიმორჩილო, მხოლოდ იმ პირ[illegible]
ბით კი თუ ჯარს ნებას მისც[illegible]
რომ იარაღითა და სამხედრო [illegible]
ტივით გავიდეს. პირობები ვ[illegible]
გტონში შეატყობინეს.

იოკაგამა. სეულში ხე[illegible]
აღმოაჩინეს შეთქმულება. [illegible]
ტიმრებულ იქმნან სხვა [illegible]
წარჩინებული მოხელე, სხვ[illegible]
იქცნენ, მათ შორის სამხე[illegible]
ნისტრად ნამყოფიც.

ლონდონი. „Dailu Telegrap[illegible]
მადრიდიდან ატყობინებენ, [illegible]
ზავის შესახებ მოლაპარა[illegible]
დაიწყეს და უკვე შესაფერ ნაყ[illegible]
მიაღწევს და ოფიციალურ ფო[illegible]
მიიღებსო.

მადრიდი. „Jmparcial“-ის [illegible]
ყვით, მთავრობა იმ დასკვნას [illegible]
დგა, რომ თუ მოლაპარა[illegible]
სანტ-იაგოს და მანილის დაპყ[illegible]
ბამდე შეუდგება, მაშინ მოსალ[illegible]
ნელია, რომ პირობები ი[illegible]
საზარალო არ იყოს, როგ[illegible]
შემდეგ იქნება. „Jmparcial“ [illegible]
ბობს, რომ მთავრობამ ას[illegible]
ნაარსის დეპეშა გაუგზავნ[illegible]
კოსაო. ბლანკოს პას[illegible]
ნება დამოკიდებული [illegible]
თუ არა მთავრობა მოლაპარ[illegible]

განცხადება

ტფილისის ქალაქის გამგეობა

ამით აცხადებს ქ. ტფ[illegible]
მცხოვრებელთა საყურად[illegible]
რომ, საგუბერნიო მთავრო[illegible]
ბართვისამებრ, ყოველგვარ [illegible]
სა და ტალახის გადაყრ[illegible]
დართულია მდ. მტკვრის შ[illegible]
ადგილებში:

მტკვრის მარჯვენა მხრივ[illegible]

1. ვერის აღმართის მახლობ[illegible]
ხიდის მარჯვნივ ოლგას ქუჩ[illegible]
2. მნაცაკანის ხიდთან.

მტკვრის მარცხენა მხრივ[illegible]

3. ხოსროევისა და ზუბალ[illegible]
ლის ქარვასლასთან, რაცის [illegible]
საქალაქო საჭირო ადგილებ[illegible]
ლობლად.
4. გოგილოს აბანოსთან.
5. მნაცაკანის ხიდის მახლო[illegible]
6. მუშტაიდის ვიწრო ქუჩ[illegible]
რომელიც ჩადის მდ. მტკვა[illegible]
7. ხელოდახელ გადასაყრე[illegible]
გავისთვის პონდოევის ეზო [illegible]
ავლაბრის ხიდთან, თათრებ[illegible]
ჩეთის მახლობლად.
8. ამათ გარდა ნაგვის გ[illegible]
შეიძლება მადათოვის კუნძ[illegible]
ჩრდილოეთ მხარეს. (3

[Дозволено] цензурою. Тифлисъ, 1 Іюля 1898 г. სტ. „ცნ. ფურც.“ (ვ. გუნიასი), სას. ქ. სათ.-ას. ქარ. რედაქტორ-გამომცემელი [illegible]